

Školní vzdělávací program Mateřské školy
Mateřská škola Moudré hraní o.p.s.
Montessori MŠ ELIPSA

Název programu: Vzdělávací program Montessori

Motivační název: Montessori není jen o tom, co se dítě naučí nebo zvládne. Je především o tom, co dítěti předáme ze svého srdce.

Úprava Školního programu byla projednána a schválena na pedagogické radě v září 2012. Dle potřeb může být aktualizován.

OBSAH

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školy
3. Charakteristika vzdělávacího programu
 - Analýza současného stavu
 - Vzdělávací cíle
 - Formy, metody a prostředky plnění cílů
 - OMJ
4. Podmínky vzdělávání
 - Věcné a materiální podmínky
 - Životospráva a stravování dětí
 - Psychosociální podmínky
 - Organizace chodu
 - Přijímání dětí
 - Řízení mateřské školy
 - Personální obsazení školy
5. Vzdělávací obsah
 - Praktický život
 - Smyslová výchova
 - Jazyková výchova
 - Matematika
 - Kosmická výchova
 - Další dílčí program
6. Evaluační systém
 - Plán evaluace

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Mateřská škola Moudré hraní o.p.s.

IČO: 291 56 521

IZO: MŠ: 181 037 181

ŠJ: 181 037 190

Zřizovatel: Zřizovatelem-provozovatelem je obecně prospěšná společnost

Sídlo: Mateřská škola Moudré hraní o.p.s. Krymská 1722/8, Karlovy Vary

Provozovna: Svatošská 269, 360 07, Karlovy Vary – Doubí

Ředitelka: Mgr. Hana Dušková

Kontakt: 734 128 200, 739 504 535

info@mselipsa.cz

www.mselipsa.cz

ŠVP vytvořila 1. 9.2012 – Ing. Martina Šilhánová, 1. 9.2016 – přepracovala Mgr. Hana Dušková

10. 3. 2021 – aktualizace Mgr. Hana Dušková

1. 9. 2022 – aktualizace Mgr. Hana Dušková

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Jsme obecně prospěšná společnost Mateřská, škola Moudré hraní zapsaná k 1. 9. 2012 v rejstříku školských zařízení karlovarského kraje. Od července 2012 provozujeme Montessori Mateřskou školu Elipsa s celodenním provozem. Vznikla z Montessori Klubu Moudrého hraní, který byl založen v roce 2010 jako dopolední klub pro předškolní děti. V lednu 2012 byl klub přestěhován na adresu Svatošská 269 do vilky se zahrádkou v SOS dětské vesničce v doubí. Školka sídlí v jednopatrovém domku, ve spodním podlaží se nachází Montessori třída a kuchyně a nahoře ložnice dětí a herna. Prostory jsou vybaveny nábytkem odpovídajícím funkčností potřebám dětí. K výuce jsou využívány Montessori pomůcky, puzzle, skládačky, vzdělávací hry, didaktické pomůcky, knihy a hudební nástroje. Část dne tráví děti venku. Hřiště je v těsné blízkosti domku. Vycházky do lesa jsou dětmi také oblíbené.

Naší každodenní snahou je vytvořit mateřskou školu, která je místem šťastného dětství a kde se všichni cítí dobře a bezpečně.

3. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Záměrem pedagogického působení a filosofií naší školy je plnit odkaz pedagogiky Marie Montessori, vytvořit MŠ rodinného typu s úzkými vazbami na rodiče. Od útlého věku jsou děti vedeny k manipulaci s předměty, k samostatnosti, ke svobodě na základě vědomí, že svoboda končí tam, kde začínám omezovat toho druhého, chovat se tiše, ohleduplně. Budeme se držet hlavní myšlenky M. Montessori, kde učitel je prostředník pro získávání znalostí a vědomostí a dítě je jeho partnerem. Program zasahuje všechny oblasti vývoje dítěte a nabízí taková témata, která seznamují děti s realitou. Chceme, aby dítě, které odchází z naší mateřské školy, bylo optimálně rozvinuté na základě svých možností a zájmů, a to po stránce tělesné, psychické i sociální.

Analýza současného stavu

Dnešní rodina je stále méně schopna poskytnout dětem pevné zakotvení v životě. Vyvíjí se tlak na děti – spěch, stres, málo času, morální hodnoty jsou nahrazovány věcnými.

Nabízíme řešení, která jsou dětem blízká, přístupná, rozvíjející, zajímavá. Snahou celého personálu je rozvíjet osobnost dítěte po všech stránkách. Pracujeme podle programu Montessori pedagogiky, při plánování vycházíme z podmínek školy. Naše děti by se neměly bát promluvit, říci svůj názor, zvládat emoce – hněv, strach, radost. Snažíme se vlastním příkladem učit děti pozitivně myslet, jednat, orientovat se, pozorně vnímat, naslouchat jejich přáním, problémům. Udržujeme s nimi tělesný kontakt – pohlazení, podání ruky... Spolupráce mezi dětmi probíhá tou nejjednodušší formou – v běžném denním kontaktu, při hrách, stolování, pomoc slabšímu atd.

Systematicky přistupujeme k změnám, které nás mají přivést k cíli – plně pracovat dle metody Montessori. Pořádáme pravidelná tematická odpoledne pro rodiče a děti s cílem dostat pojem montessori do povědomí široké veřejnosti. Umožňujeme pořádat semináře týkající se vzdělávání atd.

Vzdělávací cíle

Obecné vzdělávací cíle na školní rok

- Vycházet z individuálních zvláštností dítěte, přihlížet k jejich potřebám a rozdílným schopnostem.
- Na společných akcích v průběhu roku navázat bližší komunikaci mezi sebou a pokusit se rodičům více představit prostředí mateřské školy a metody naší práce.
- V oblasti environmentální výchovy nadále hlouběji zapojovat děti do péče o školní zahrádku, upevňovat kladný vztah k přírodě, k planetě Zemi.

Průběžné cíle

- Pravidla soužití: Důvěra – dělat vše tak, abych byl příkladem pro druhé
- Pravdivost – mluvit pravdu
- Aktivně naslouchat – naslouchat druhým, poslouchat odpověď na svou otázku
- Vnímat rovnocennost ostatních – každý může v něčem uspět
- Osobní maximum – dělat vše naplno, tak, jak to nejlépe dovedu, sebehodnocení

Formy, metody a prostředky plnění cílů

Metody a principy:

1. Trojstupňová výuka

Tato metoda je vhodná zejména pro předškolní věk, případně pro plynulý přechod některých dětí do základní školy a pouze při některé učební látce.

2. Izolace jedné vlastnosti

Základní didaktický princip pedagogiky M. Montessori. Izolovaná vlastnost musí být zřetelně vyjádřená. Vzniká tak výrazný, a tím snadno postižitelný rozdíl (např. jasně červená).

Dalších úkolech je tatáž kvalita snadno odstupňována (např. osm odstínů červené barvy).

Výrazný rozdíl se postupně zmenšuje, úkoly jsou čím dál obtížnější, dítě při jejich plnění dosahuje větší vnímavosti a pozornosti.

3. Práce s chybou

Základním postupem při činnosti v předškolním vývojovém období je pokus omyl. Dítě se učí v obou případech – v situaci omylu i v situaci správného řešení. „NE“ mu poskytuje právě tolik informací jako „ANO“. Chyba je chápána jako běžný, přirozený projev v procesu učení, jako užitečná součást řešení problémů a jako bohatý zdroj nových poznatků. Materiály a pomůcky mají být připraveny tak, aby si dítě vždy mohlo samo zkontrolovat správnosti řešení, najít a opravit chybu.

Různé formy kontroly chyb:

- Mechanická kontrola chyb pomocí smyslového materiálu
- Kontrola chyby pomocí zdokonalené činnosti opakujícím cvičením
- Kontrola chyb porovnáním vlastní práce s předlohami

4. Práce s pochvalou

Vztah dospělého a dítěte v Montessori pedagogice a výchově předpokládá láskyplný přístup učitele ke každému dítěti. Učitel se snaží používat diferencovaně jazyk tak, aby nehodnotil a neposuzoval, ale dával při tom najevo, že dítě získalo novou dovednost nebo mu projeví náklonnost, účast.

Každé dítě potřebuje pocit jistoty, bezpečí, úspěšnosti, aby si ho někdo všímal a aby mělo radost a cítilo se sebeuspokojení ze své práce, ale neustálé kladné či záporné hodnocení ze strany dospělých omezuje jeho svobodnou volbu činnosti a sebevědomí. Ocenění jako vyšší forma pochvaly je využívat zejména u nových a nejistých dětí k navození pocitu bezpečí a jistoty.

S oceněním se zachází přiměřeně proto, aby se na něm dítě nestalo závislé. Dítě má cítit sebeuspokojení z práce, kterou dělá, nedělat práci pro uspokojování představ dospělého, pro pochvalu nebo známky. Předškolní děti mají největší radost ze samotné práce, pro školní děti je pak výsledek největší odměnou. A celkový láskyplný vztah a přístup dospělého k dítěti je vlastně sám o chvále.

Při této metodě se probouzí u dětí smysl pro vlastní důstojnost a vede je k odmítání pochvaly. Jejich pocit sebeodpovědnosti, sebedůvěry a rovnocennosti pak snižuje pojem chvály.

Cílem je, aby děti dělaly to, co je vnitřně uspokojuje.

Principy vzdělávací činnosti

Klíčový je princip vlastního objevování poznatků samotným dítětem. Východiskem je nový, komunikativní a partnerský postoj učitele k dítěti, založený na pochopení a porozumění, respektu, úctě, toleranci, lásce a trpělivosti.

- Utváření nového vztahu dospělého k dítěti, respekt k individualitě, pojetí učitele jako rádce a partnera, který pomáhá, iniciuje, organizuje, nabízí a inspiruje.
- Individuální přístup k dítěti, podporování jeho potřeb a zájmů, rozvoj jeho osobnosti a sebeutváření
- Svoboda dítěte a podpora jeho iniciativy, pohybu a volby činnosti, současně s výchovou k odpovědnosti za vlastní jednání
- Vedení dětí k aktivnímu, samostatnému a efektivnímu vzdělávání, získávání zkušeností s kontaktem se světem
- Respektování senzitivních období, polarizace pozornosti, tempa a časové potřeby každého dítěte
- Připravené prostředí – speciálně výukový program a materiály, proces osvojování poznatků
- Celostní učení
- Respektování, spolupráce a pomoc mezi dětmi
- Vedení dětí k sebeuspokojení a pomoc mezi dětmi
- Vedení dětí k sebeuspokojení z práce a uvědomování si svých možností
- Aktivní partnerství s rodiči, otevřenost školy vůči širokému okolí

Utváření nového vztahu dospělého k dítěti

- Chování učitele k dítěti je vždy plné respektu k jeho individualitě jako k hotovému člověku
- Dospělý nemá žádné právo dítě formovat a manipulovat, zaměřuje se na vlastní záporné povahové rysy namísto pozorování záporných vlastností dětí. Děti vede k poznání skrze vlastní zkušenost
- Učitel je rádce a rovnocenný partner, který dítěti pomáhá na jeho cestě objevování a učení se, projevuje maximální vstřícnost, otevřenost, trpělivost k dítěti

Vlastní objevování poznatků samotným dítětem

Vlastní objevování poznatků samotným dítětem – to je klíčový princip výchovně vzdělávací činnosti Montessori pedagogiky. Potřeba učit se, porozumět okolí, vyznat se v souvislostech je v nás zakódovaná přímo geneticky. Při výchově a učení stačí respektovat individuální vývoj a využít senzitivní fáze každého dítěte.

- Senzitivní fáze jsou zvláštní období vnímavosti k získávání určitých schopností. Trvají jen určitou dobu a nenávratně se zakončí, ať už jsou využity nebo ne. Člověk se nikdy jistě věci tak jednoduše nenaučí, jako v odpovídající citlivé fázi.
- Polarita pozornosti je maximální koncentrace na určitou práci. Pokud je dítě takto zaujato, nemá být vyrušováno a má mu být poskytnut dostatek času, aby práci samostatně dokončilo.

Samostatná práce jednotlivce

Používá se také označení volná nebo svobodná práce, protože dítě si může zvolit:

- Co = jaký materiál si vybere, jakou oblast, s čím bude pracovat, v čem se chce zdokonalit a co se chce učit, o čem chce získat další informace...
- Kde = vybírá si místo, kde bude ve třídě pracovat
- Kdy = dítě nepracuje na povel či podle ostatních, ale motivuje po jeho polarita pozornosti, každé dítě je na určitou věc „naladěno“ v jinou dobu
- S kým = může pracovat samo, ve dvojici, ve skupině, s učitelem

Volná – svobodná práce však neznamená, že dítě střídá činnosti bez ukončení nebo nedělá nic. Svoboda nespočívá v tom, že dítě zůstane ponecháno samo sobě. Učitel děti pozoruje, reaguje na jejich chování, koordinuje činnost dětí a musí využít své pedagogické dovednosti, aby bez příkazů pomohl najít dítěti činnost, která ho zaujme. Pokud chce dítě pracovat s určitým materiálem, který ho zajímá – samo se svobodně rozhodne – je jeho povinností dodržet daná pravidla. Učitelky vedou děti k sebedisciplíně – kompetenci potřebné nejen pro praktický život, ale pro život takový.

Připravené prostředí

- Věcné prostředí připravené pro aktuální senzitivní období jednotlivých dětí (speciální výukový program a materiály, proces osvojování poznatků)
- Osobnost učitele
- Lásky dítěte:
 1. K dospělým (zpětná vazba pro učitele)
 2. K druhým dětem (respektování, spolupráce a pomoc mezi dětmi)
 3. K prostředí (vlastní uspokojení a radost dětí)

Příprava pedagoga

Učitel, který by se snad domníval, že se na svou práci může připravit pouhým studiem, by se velmi mýlil. Nejdůležitějším požadavkem na učitele je správná skladba jeho vnitřních dispozic. Velmi důležitý je jeho vztah k dítěti.

M. Montessori trvala na tom, že učitel se musí vnitřně připravovat tak, že sám sebe systematicky studuje, aby se mohl postupně zbavit všechny zakořeněných defektů, které stojí v cestě jeho zdravým vztahům k dítěti. Je to též, jako bychom řekli, že učitel musí být zasvěcen. Musí začít studiem svých vlastních nedostatků, svých vlastních špatných vlastností, a ne se zaměstnávat pátráním po nedostacích dětí a způsobem jejich napravování,

Přizpůsobení dítěti

Učitelka musí věřit, že se dítě projeví prostřednictvím práce, že ukáže svou pravou přirozenost, když najde práci, která ho přitahuje. Učitelka se stará o to, aby se každé dítě mohlo koncentrovat.

Příprava prostředí učitelkou

Učitelka se zaměřuje na prostředí, jeho dokonalou přípravu didaktického materiálu.

Pozorování a přístup učitelky k práci dětí

S důležitým aspektem výchovné práce učitelky se setkáváme ve chvíli, kdy konečně přijde čas, kdy se dítě začne samo od sebe o něco zajímat. Ve všeobecnosti jsou to cvičení praktického života, protože zkušenost ukazuje, že je škodlivé a bezúčelné dávat dětem materiál k smyslovému vývoji dříve, než na to mají vytvořené podmínky. Aby se mohl didaktický materiál M. Montessori dát dítěti, je potřeba vyčkat časového bodu, ve kterém se dítě začne koncentrovat.

Učitelka musí být v této souvislosti velmi bdělá a pozorná. Nezasahovat znamená: nezasahovat v žádné formě! Tady dělají učitelky často chybu. Dítě, které do tohoto času vyrušovalo, se konečně soustředí na práci, a když jde učitelka okolo něj, řekne jen „Dobře“, stačí to, aby se začalo vše od začátku. Možná se dítě nebude další dva týdny zajímat o žádnou práci. Zájem dítěte se koncentruje nejen na práci, ale i na přání překonávat těžkosti. Pochvala, pomoc nebo jen pohled mohou stačit, aby se přerušila stávající aktivita. Dítě totiž slyší specificky, vnímá, i když si myslíme, že neposlouchá a častokrát přeruší svoji činnost, když se cítí pozorované.

Princip, který učitelce pomáhá k výsledku, je následující: jakmile se dítě začne koncentrovat, musí se učitelka chovat, jako by dítě neexistovalo. Přirozeně, že vidí, co dítě dělá, ale rychlým pohledem a bez toho, aby dítě to zjistilo. Teprve potom bude dítě vedené vnitřním motivem a začne si svou práci vybírat samo.

Učitel jako pomocník dítěte

Skutečná pomoc, kterou učitelka může poskytnout, nevyplývá z důsledku impulzivního citu, ale z disciplinované lásky, která se uplatňuje s rozumem, neboť láska je větším zadostiučiněním tomu, kdo ji dává než tomu, kdo ji přijímá. Skutečná láska poskytuje pomoc bez nároků na odměnu, navenek se jeví přirozeně a spontánně. Když tedy dítě dospěje ve své práci ke koncentraci, necháme ho pracovat, nevnučujeme se mu, ale když je zjevné, že si žádá pochvalu, velkoryse mu ji dáme.

Toto vše je v oblasti výchovy nové. Výchovou formujeme nezávislost jeho vůle, a to na základě jeho vlastní svobodné volby. Nezávislost myšlenek prostřednictvím práce, ve které bude bez přerušování vedené sebou samým, svými duchovními představami a potřebami. Poznatek, že vývoj probíhá cestou postupné nezávislosti, nás ve výchově povede správným směrem. Je potřeba dítěti pomáhat v tom, aby bylo samostatně činné, aby chtělo a myslelo. To je umění, které nachází své mistrovské uplatnění v období dětství.

Průběh a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

MŠ vytváří podmínky a prostor pro vzdělávání všech dětí, které stimulují jejich vzdělávací potenciál v různých oblastech. S ohledem na realizaci individuálního přístupu k dětem, který vychází z principů pedagogiky Montessori – respektování senzitivních fází ve vývoji dítěte, polarita pozornosti, možnosti výběru, volná práce dětí a připravené prostředí – je zajištěno, že vhodné a přiměřené podmínky jsou zajištěny všem dětem s individuálními možnostmi a hranicemi tzn., že tento systém vytváří vhodné podmínky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami včetně dětí nadaných.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu

- Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitel školy.
- Ředitel školy pověřuje učitele sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci dítěte.
- PLPP, IVP sestavuje učitel, má písemnou podobu
- Plán pedagogické podpory zpracováváme pro dítě od prvního stupně podpůrných opatření, a to na základě úprav ve vzdělávání, které jsou realizovány podle vzdělávacích potřeb dítěte. S PLPP je seznámen zákonný zástupce dítěte a všichni učitelé. Obsahuje popis obtíží dítěte, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. MŠ vyhodnocuje naplňování cílů PLPP nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.
- Individuální vzdělávací plán zpracováváme pro dítě od druhého stupně PO, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu. Naplňování IVP vyhodnocuje ŠPZ ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.
- Při práci s dětmi s přiznanými podpůrnými opatřeními zabezpečujeme pro jejich úspěšné vzdělávání princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu, realizujeme stanovené podpůrné opatření, úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby s dalšími odborníky mimo oblast školství.

Při práci s nadanými dětmi dbáme na uspokojování zájmů a potřeb těchto dětí, jediné tak se bude jejich poznání rozvíjet na úrovni odpovídající jejich možnostem. Reagujeme na všechny projevy nadaného chování. Učitelé na základě pozorování identifikují aktuální úroveň schopností těchto

dětí a připravují pro ně prezentace individuálních lekcí se speciálními pomůckami v oborech, kde jeví nadané chování. Zároveň tyto děti vedeme k tomu, aby se naučily pomáhat kamarádům, aby to, co dokážou navíc věnovaly ve prospěch ostatních a přivykaly nejen větší samostatnost, ale i větší odpovědnosti.

V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadaného chování a je zde výrazná potřeba spolupráce s rodiči dětí, zpracováváme PLPP. V případě mimořádného nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům vyšetření ve školském poradenském zařízení (ŠPZ). Pokud ŠPZ identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu (IVP), postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a odborníky.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

V MŠ vzděláváme děti mladší tří let. Ve třídě jsou zařazeny speciální Montessori pomůcky pro rozvoj těchto dětí. Zároveň je materiál uložen v policích tak, aby bylo pro menší děti vše pohodlně dostupné. Vzdělávací proces, řízené činnosti, jsou během dne podle možností rozlišeny dle náročnosti a věku dítěte. Na určité činnosti jsou věkové děti rozděleny, tak, aby byla zachována individuální potřeba věkové skupiny. Učitelé ve svých přípravách mají pro menší děti připravenou přípravu, která odpovídá jejich věkovým možnostem.

Sociální a hygienické zázemí je plně přizpůsobeno pro tuto věkovou skupinu. Učitelé se snaží doplnit samostudiem specifika dané věkové skupiny.

Distanční výuka v MŠ

MŠ je povinna zajistit dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné, vzdělávání distančním způsobem a dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, má povinnost se vzdělávání distanční formou zúčastnit. Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem, přizpůsobí škola podmínkám dítěte.

Možnosti obdržení podkladů pro distanční výuku:

- prostřednictvím e – mailu zákonného zástupce, poštovní schránky, osobně v MŠ a další komunikační kanály, Whatsapp, FB, Instagram, zejména jako zpětná vazba pro učitele (fotografie, nahrávky)

Vzdělávání distančním způsobem se uskuteční podle RVP a ŠVP. Nabídka vzdělávacích činností bude přizpůsobena aktuálním potřebám a možnostem konkrétního dítěte, zároveň i rodině dítěte, která bude schopna poskytnout dítěti podporu a podmínky pro úspěšné zvládnutí doporučených činností. Budou dodrženy principy předškolního vzdělávání – to znamená dítě nepřetěžovat ani nepodceňovat, posilovat a udržovat rozvoj dítěte v oblastech, ve kterých dosahuje úspěchu, nabízet dítěti činnosti z běžného života, z jeho okolí.

Vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem v MŠ

Od září 2021 zřizuje MŠ skupinu pro jazykovou přípravu v případě, že má 4 a více dětí – cizinců, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Cílem skupiny je zajistit plynulý přechod dětí – cizinců do základního vzdělávání. Ve skupině je maximálně 8 dětí – cizinců, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Pro děti je vzdělávání ve skupinách bezplatné. MŠ má povinnost poskytnout jazykovou přípravu v rozsahu jedné hodiny týdně. Hodina může být rozdělena do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Do skupiny mohou být na základě posouzení potřebnosti ředitelem zařazeny i jiné děti, které mají prokazatelné obdobné integrační potřeby jako děti cizinců, a to i do vyššího počtu než dětí, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM (OMJ)

1. Zásady práce s dětmi s OMJ

Mateřská škola vytváří inkluzivní, respektující a podnětné prostředí, které umožňuje plné zapojení dětí s OMJ do vzdělávacího procesu. V souladu s Montessori pedagogikou se zaměřujeme na individualizaci, respekt k tempu dítěte a podporu přirozeného osvojování češtiny prostřednictvím každodenních činností.

Při práci s dětmi s OMJ uplatňujeme zejména:

- respektující komunikaci a jednoduchý, srozumitelný jazyk,
- vizuální podporu, obrázky, piktogramy, reálné předměty,
- modelaci správné řeči přirozenou formou,
- individuální a partnerský přístup,
- podporu bilingvismu a respekt k rodnému jazyku dítěte,
- opakování, krátké instrukce a častý kontakt s učitelem,
- začleňování dítěte do všech běžných činností třídy.

Cílem není rychlá jazyková výuka, ale **plynulé začlenění dítěte, rozvoj sebevědomí a pozitivního vztahu ke škole.**

2. Organizace jazykové podpory

Od září 2021 škola zajišťuje jazykovou přípravu podle § 20 školského zákona, pokud má 4 a více dětí-cizinců s povinným předškolním vzděláváním. Ve škole:

- jazyková příprava probíhá **1 hodinu týdně** (lze rozdělit do více bloků),
- skupinu tvoří max. 8 dětí-cizinců,
- podle potřeby může být zařazeno dítě s obdobnými integračními potřebami,
- vzdělávání je pro děti bezplatné.

Jazyková příprava probíhá formou her, situací z praktického života, práce s Montessori materiálem, obrázky, krátkými dialogy a tematickými okruhy (rodina, školka, tělo, příroda, emoce, denní režim).

3. Cíle jazykové podpory

- porozumění běžným situacím ve školce,
- budování základní slovní zásoby,
- rozvoj komunikačních dovedností,
- schopnost sledovat instrukci,
- orientace v prostředí školky,
- rozvoj sebevědomí a sociálního zapojení,
- příprava dítěte na vstup do ZŠ.

Cíle jsou v Montessori prostředí naplňovány přirozeně během **volné práce**, řízených činností i běžného denního režimu.

4. Metody a postupy (Montessori přístup pro OMJ)

- **Trojstupňová lekce** – vhodná pro osvojování slovní zásoby (např. barvy, tvary, pomůcky).

- **Izolace jedné vlastnosti** – dítě lépe vnímá slovo, pojem či jev.
 - **Práce s chybou** – dítě získává jistotu, nebojí se komunikace.
 - **Připravené prostředí** – jasně strukturované pomůcky, které podporují orientaci dětí s OMJ.
 - **Smyslový materiál** – podporuje porozumění bez nutnosti verbálních instrukcí.
 - **Začleňování do praktického života** – slovní zásoba se učí přirozeně při činnostech.
-

5. Spolupráce s rodinou

Klíčovým principem je otevřená komunikace a partnerský vztah mezi školou a rodinou. Poskytujeme:

- možnost adaptačního programu s rodičem,
- komunikaci jednoduchou češtinou nebo angličtinou (dle možností školy),
- vizuální informace (piktogramy, fotografie),
- podporu při orientaci v českém vzdělávacím systému,
- doporučení pro domácí jazykovou podporu.

Rodinný jazyk je respektován, dítě není nuceno přestat používat svůj rodný jazyk.

6. Diagnostika a hodnocení pokroku

Pedagog sleduje rozvoj dítěte pomocí:

- pozorování v běžných situacích,
- záznamových archů,
- portfolia dítěte,
- rozhovorů s rodiči.

Hodnotíme především:

- porozumění běžným situacím,
- komunikační pokroky,
- sociální zapojení,
- sebejistotu dítěte.

U dětí s výraznějšími obtížemi může být vytvořen **PLPP** nebo doporučeno vyšetření v ŠPZ.

7. Podpora integrace a sociálních vztahů

Dítě s OMJ je aktivně vedeno k navazování vztahů s ostatními dětmi. Podporujeme:

- společnou hru,
- komunitní aktivity,
- přirozené začleňování do práce ve skupině,
- spolupráci se staršími dětmi.

Starší děti často pomáhají mladším, což je v souladu s Montessori filosofií a přirozeně podporuje integraci a komunikaci.

8. Vhodné Montessori materiály pro OMJ

- třísožkové karty (obrázek – slovo – popis),
- pohyblivá abeceda,
- kovové tvary,
- materiál kosmické výchovy s reálnými obrázky,
- skutečné předměty a obrázky z prostředí školky

4. PODMÍNKY VZDĚLÁNÍ

Věcné a materiální podmínky

Budova mateřské školy

V areálu SOS vesničky v Doubí máme v pronájmu jednopatrovou vilku. Domek byl vybaven dětskými toaletami a umyvadly, hasičským hydrantem atd. Byly provedeny také další úpravy podle požadavků Krajské hygienické stanice a Hasičského sboru.

Technický stav odpovídá stáří objektu, majitel vymění v říjnu 2012 plynový kotel za n

Třída, prostředí, vybavenost

Třída má celodenní provoz. Všichni vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Třída je dostatečně velká pro stávající počet dětí. Prostory jsou účelně a vhodně vybaveny v duchu programu Montessori. Ve všech třídách je na podlaze linoleum a koberec. Herna slouží pro každodenní činnosti dětí. Pro odpolední odpočinek jsou využívány ložnice v patře. Prostor třídy je podnětný, estetický a je výsledkem spolupráce personálu a dětí. Třída je dostatečně vybavena nábytkem, pomůckami, různými aktivitami. Pomůcky jsou rozmístěny tak, aby k nim měly děti volný přístup.

Systém Montessori vede děti k ohleduplnosti, šetrnosti, což se projevuje ve vztahu k hodnotám. Personál má dostatečný studijní materiál, který je obnovován.

Mateřská škola má již v celku dobré, funkční vybavení. V dalších letech budeme postupně třídy naplňovat dalším montessori materiálem a pomůckami, případně nábytkem, a tak se podílet na zkvalitňování školy.

Hygienické zařízení:

Je dostačující. Na jaře 2012 proběhla rekonstrukce toalet tak, aby toalety vyhovovaly hygienickým normám. Umývárna poskytuje každému dítěti i dospělému dobré podmínky pro hygienu, stomatologickou péči – vše je dostupné pro sebeobsahu.

Prostory pro personál:

V prvním patře se nachází denní místnost učitelek.

Ředitelna

Nachází se v prvním patře. Prostory jsou dostačující.

Kuchyň

Je součástí školy. Uvědomujeme si, že zdravé stravovací návyky ovlivní do budoucna kvalitu života dětí, proto vaříme denně čerstvé jídlo přímo ve školce. Naše strava je pestrá a obejde se bez sladkostí a smažených jídel. Zařazujeme hlavně sezónní a lokální produkty.

Zahrada

Škola má k dispozici oplocený areál zahrádky (cca 10 m x 10 m), kde se děti starají o několik rostlinek. V těsné blízkosti školky se nachází moderní hřiště SOS vesničky, které využíváme.

Životospráva a stravování dětí

- Vyvážená strava z hlediska hygienických předpisů a dodržování intervalů dle předpisů
- Nenucení dětí do jídla učitelkami, možnost výběru jídla
- Děti se částečně podílí na přípravě svačin a mytí nádobí
- Respektování individuálních stravovacích návyků např. vegetariánství
- Pitný režim je dětem zajištěn celodenně v podobě vody, různých druhů neslazených čajů
- Možnost výběru dětí pití kdykoliv během dne a možnost sebeobsluhy dítěte jsou samozřejmostí
- V teplých dnech se dětem nápoje podávají i během pobytu mimo budovu školky
- Pobyt venku a odpočinek
- Děti jsou vedeny k samostatnosti při stolování, učitel poskytuje vzor správného stolování.
- Děti jsou vedeny k pravidelnému čištění zubů po obědě, s ohledem na nová doporučení ohledně koronavirové krize.

Psychosociální podmínky

Cílem školy je, aby se děti cítily v dětském kolektivu dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. U nově přijatých dětí mají rodiče možnost využívat tzv. adaptační program. Adaptace dětí probíhá postupně s možnou přítomností rodičů podle individuálních potřeb dětí tak, aby děti měly pocit bezpečí, nebyly stresovány novým prostředím, našly klid, zázemí i soukromí. Nepoužíváme negativní komentáře a podporujeme děti v samostatných pokusech. Na nejmenší možnou míru eliminujeme stres a spěch. Během dne zařazujeme chůzi po elipse se správným odvíjením chodidla. Jedná se o relaxační cvičení a cvičení klidu a koncentrace doplněné vhodnou relaxační hudbou.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pokud naši MŠ navštěvuje dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, má právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpurná opatření prvního stupně nabízíme bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). PLPP vypracovává ředitel školy s ostatními pracovníky MŠ i na základě dohody s rodiči a řídí se

vyhláškou č. 27/2016 Sb. o podpůrných opatřeních. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně vytváříme IVP. IVP zpracovává škola na základě doporučení PPP.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňujeme individuální možnosti každého jednotlivce a přizpůsobujeme vzdělávací proces tak, aby maximálně vyhovoval dítěti. Vytváříme optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, podmínky k učení, ke komunikaci, k možnosti navázání přátelství a sociálních vztahů s ostatními dětmi, pomáháme k samostatnosti v rámci jeho individuálních možností. Snažíme se, aby dítě bylo plně zapojeno a využilo svůj potenciál ke vzdělávání v rámci svých možností a schopností, proto využíváme podpůrná opatření, která zahrnuje do výuky podle PLPP. Naši učitelé/průvodci mají hluboce rozvinuté sociální citění a vnímání potřeb všech dětí a obzvláště dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a tím jim mohou lépe pomoci rozvinout jejich osobnost v bezpečném prostředí naplněném vzájemnou důvěrou

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné umožnit:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

V průběhu vzdělávacího procesu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami průběžně v rámci školního roku učitelé vyhodnocují PLPP, popř. IVP pozorováním a soustavnou prací s konkrétním dítětem, jehož se PLPP týká.

Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Naše mateřská škola dává možnost každému dítěti, k co největšímu využití jeho potenciálu s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

V předškolním věku dítě prochází obdobím obrovských změn, pokroků a vývojových fází, mnohdy je těžké odlišit, zdali jde o nadání či výrazný vývoj v dané oblasti. Montessori pedagogika pracuje se „senzitivními fázemi“ jednotlivého dítěte, ve kterých si dítě sytí danou oblast vývoje. Dítě, které, je v dané „senzitivní fázi“ či vykazuje známky nadání, v jakékoliv fázi jeho vývoje, podporujeme, zaměřujeme se na něj, pracujeme s ním a umožňujeme mu širší nabídku pomůcek.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, kdy je stimulován rozvoj jejich potenciálu.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V naší mateřské škole vzděláváme děti mladší 3 let věku. Čím dříve začne dítě fungovat v systému Montessori vzdělávání, tím lépe se rozvíjí jeho schopnost samostatné práce, zvědavost, přirozená touha po poznání a sebeúcta. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Zapojuje zejména smysly a poznává smysly. Montessori pedagogika je postavená a vychází z rozvoje smyslů v rámci praktického života a smyslové výchovy, což jsou oblasti, kde je nejvíce vhodného materiálu a pomůcek právě pro děti ve věku od dvou do tří let. V prostředí heterogenní třídy je umožněno dvouletému dítěti kontakt se staršími dětmi a tím se nejvíce učí nápodobou a prožitkem, také hrou.

Mladším dětem tří let nabízíme „připravené-podnětné prostředí“, řadu pomůcek uzpůsobených tomuto věku s možností plné koncentrace na jednu činnost. Díky dostatečnému personálnímu obsazení poskytujeme dětem mladším tří let neustálou pozornost a možnost práce s učitelem/průvodcem. Montessori prostředí a přístup zohledňuje plně individuální potřeby dítěte, tedy i dětí ve věku od dvou do tří let. Je možnost střídání činností a dostatečné množství podnětů pro kratší koncentraci, která patří k této věkové kategorii. Respektující přístup našich učitelů/průvodců se uplatňuje při práci se všemi dětmi.

Organizace chodu

Uspořádání dne vychází z potřeb dětí a rodičů (scházení a rozcházení dětí po dohodě možné kdykoli během dne). Řízenou programovou činnost nebo elipsu zařazujeme kdykoli během dopoledne, zároveň dětem umožňujeme spontánní činnosti. Vlastní práce s dětmi respektuje osobní dispozice dítěte, což znamená, že s dětmi pracujeme převážně individuálně nebo ve skupinách. Děti se mohou volně pohybovat po své třídě, po dohodě s učitelkou i v dalších částech MŠ.

Každodenně je zařazen pobyt a volný pohyb dětí venku, při nevhodném počasí zařazujeme pohybové aktivity ve třídě. Pobyt venku je přizpůsoben potřebám dětí, počasí, náplň vycházek směřuje k návratu k přírodě. Využíváme různých námětů k poznávání přírody v jednotlivých ročních obdobích, a tím umožňujeme dětem rozvíjet schopnost vnímat pomocí smyslů, hledat a objevovat taje a krásy přírody, abychom vzbuzovali zájem o přírodu a probouzeli úctu k životu.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku. Potřeba spánku není u všech dětí stejná. Odpolední relaxace probíhá poslechem tiché relaxační hudby nebo čtením příběhů. Děti podle své potřeby mají možnost spánku nebo jen relaxace s možností prohlížení knížek. Platí pouze pravidlo v tomto čase nerušit ty děti, které potřebu spánku mají. Děti, které neusnou, mají možnost klidové činnosti na postýlce, skládačky, puzzle apod.

Způsob organizace her, aktivit, experimentování, a skupinové, individuální a frontální činnosti je přímo zakotven v systému Montessori. Dětem umožňuje vlastní tempo, dostatek času, podnětné prostředí, což napomáhá získat samostatnost a nezávislost.

V MŠ je zajištěn pravidelný denní rytmus, který je však současně dostatečně flexibilní. Přibližný režim dne:

od 7:30 – příchod dětí
8:00 – 9:30 přesnídávka, zahrádka, práce s Montessori pomůckami
10:00 – elipsa, jóga
po elipse: práce na projektech. Výtvarná výchova, tvoření,
pobyt venku (hřiště, vycházka, pobyt v lese)
11:50 – návrat z venku
12:00 – 12:30 oběd
12:30 – 13:00 odchod dětí v polodenním režimu
12:30 – 13:00 hygiena, příprava na polední klid
13:00 – 14:30 polední klid
14:30 svačina
15:00 – 16:00 odchod dětí

Přijímání dětí

Do MŠ přijímáme děti během celého roku, zápisy k předškolnímu vzdělávání se konají dle § školského zákona v období od 2. května do 16. května daného roku, konkrétní termín zápisu k předškolnímu vzdělávání stanoví ředitel školy v rámci tohoto období. Zápis dětí provádí ředitelka školy. O umístění dětí do MŠ rozhoduje ředitelka školy. Přijímání k předškolnímu vzdělávání probíhá dle správního řádu. Podle § 37 správního řádu lze žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání učinit písemně nebo ústně do protokolu nebo v elektronické podobě.

Žádost mohou zákonní zástupci doručit následujícím způsobem:

- Do datové schránky
- E – mailem s elektronickým podpisem zákonného zástupce
- Poštou (rozhodující je datum podání na poštu)

- Osobním podáním ve škole

Při rozhodování o přijetí se ředitelka opírá o kritéria přijímání do MŠ, která vydává zřizovatel a jsou doplněna o kritéria vycházející z potřebného souladu rodiny a výchovně vzdělávacího procesu v MŠ. Při zápisu rodiče vyplňují přihlášku, která se týká zájmů a potřeb a individualit jejich dítěte. Po zápisu, pak rodiče zveme na informativní schůzku, kde se rodiče blíže seznámí s principy pedagogiky Montessori, s koncepty školy a organizačními záležitostmi.

Podmínkou přijetí dítěte do mateřské školy je podle § 50 zákona o ochraně veřejného zdraví splnění povinnosti podrobit se stanoveným pravidelným očkováním, nebo mít doklad, že je dítě proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci. Tato povinnost se netýká dítěte, které plní povinné předškolní vzdělávání.

Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny v pracovních náplních. Informace pedagogickým zaměstnancům jsou předávány na pravidelných měsíčních poradách. Pro všechny zaměstnance je vytvářen měsíční harmonogram s informacemi k provozu školy. Informace pro rodiče jsou vyvěšovány v šatně a na internetových stránkách školy a rozesílány emailem. Ředitelka školy se snaží vytvořit ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Zaměstnancům je ponechán dostatek pravomoci a ředitelka respektuje jejich názor. S pedagogickými zaměstnanci je prodiskutován a tvořen školní vzdělávací program.

Personální obsazení školy

Škola má 5 zaměstnanců. Zaměstnankyně zajišťující provoz školy včetně provozu školní jídelny jsou dvě, počet pedagogických zaměstnanců je 2 plus ředitelka školy.

5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Oblasti vzdělávání v MŠ PRAKTICKÝ ŽIVOT

CÍL = získání praxe v daných oblastech.

- Péče o vlastní osobu a vlastní tělo (např. Rámy se zapínáním, zavazování tkaniček, mytí rukou, čištění bot, cvičení se lžičkami)
- Péče o okolí a společnost (prostírání stolu, zametání, leštění kovu, péče o květiny)
- cvičení sociálních vztahů + zdvořilostní formy chování – přijetí zodpovědnosti ve skupině (potřeba sociálního kontaktu – prosba, poděkování, zdravení, naslouchání pomoci, slavnost a cvičení ticha)
- cvičení kontroly pohybu + cvičení ticha (rovnovážná cvičení a chůze po čáře – po elipse, rozvoj motoriky, koordinace ruka oko, ztišení se)

V těchto komplexních činnostech i ve všech ostatních jsou plněny přímé cíle – postarat se o sebe (naučit se jíst, pít, oblékat) – ty souvisejí se základními lidskými potřebami. Mnohem důležitější jsou nepřímé cíle, kdy dítě získává senzorickou zkušenost – hmatovou, vizuální a zvukovou.

Při cvičení přesypání a přelévání pracují děti nejdříve se sypkým materiálem, s přírodninami – různá semínka, fazole, hrách, čočka, rýže atd., později s vodou. Přelévání se zpočátku provádí v průhledných nádobách, aby bylo vidět, že se jedna nádoba skutečně vyprázdní a druhá naplní. Jedná se o vědomé a záměrné přelévání – cvičení s vodou má jinou podstatu než

experimentování s vodou. Dítě si vyzkouší zacházet s objemem vody, rozlévá vodu do různých nádob (široká, úzká hrdla), plní nádobu pomocí pipety nebo trychtýře, později i nádoby z neprůhledných materiálů.

Při těchto cvičení se u dítěte rozvíjí koncentrace, výdrž, přesnost, pořádek, schopnost řídit sebe sama.

Sypání s přelévání:

3 roviny práce s materiálem.

Didaktické postupy jsou pro učitele, musíme vždy hledět, kde je dítě (nevyvíjí se dle didaktických předpisů).

a. ROVINA

Použití dvou stejně velkých nádob

- Zaměření na koordinaci oko – ruka, ruka – ruka
- Dítě nepřemýšlí, zda se obsah vejde do druhé nádoby
- Důraz: koordinace, rytmus

b. ROVINA

Z velké nádoby do více (2–5) menších, stejných nádob

- Je to mnohem komplexnější
- Musí vidět, že nádoba je plná a reakce (neumí-li, tak vodu přelije – to je dobře – vidí následek)
- Matematika – jde o přesnost rozdělování – stejně, více, méně
- Vytváří si pocit pro rytmus

c. ROVINA

Z jedné větší do více menších

- Více různých – oko – ruka precizněji
- Ve velké je tolik vody, aby se vešlo do malých (použití rysek)
- Stupeň obtížnosti lze měnit, přihlížet vždy k tomu co potřebuje dítě

Ukázky se provádí bez mluvení, pouze komentář učitele – podívej se. Většina dospělých má potřebu neustále svou činnost komentovat, přidávat vysvětlující řeč. Chceme, aby se dítě dívalo, naslouchalo, přemýšlelo a naslouchalo a akceptovalo – vše najednou nelze. Pokud dítě něco v materiálu zaujme, pak nezačínat s ukázkou; dokud se tím neuspokojí, nepřestane klást otázky.

Nepřímým cílem praktického života jsou základní matematické poznatky více – méně a před zkušenost pro sčítání a odčítání a dělení. Dále rozvoj emocionality, schopnost vnímat, rozvoj náklonnosti k nějaké činnosti a vnímání radosti z činnosti, schopnost brát vážně své vlastní schopnosti, schopnost odhadnout sebe sama, což vede k sebejistotě, zdravému sebevědomí a ke spokojenosti sama se sebou.

Cvičení vedou k vývoji samostatnosti a nezávislosti a je tak naplňováno krédo Montessori metody:

„POMOZ MI, ABYCH TO DOKÁZAL SÁM“

SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Jak smyslově vnímáme svět, tak si vytváříme svoji skutečnost. Čím lépe pracují naše smyslové orgány, tím lepší a diferencovanější je naše vnímání. Čím je naše vnímání různorodější, tím pestřejší je obraz naší reality. Různorodé vnímání nás vede k toleranci a k pozitivním životním pocitům.

Ke cvičení a prohlubování vnímání vyvinula Montessori pro různé smysly pestrý smyslový materiál, s jehož pomocí lze prohlubovat rozlišování, srovnávání, třídění a pojmenovávání.

Smyslový materiál nemá a nesmí nikdy nahrazovat předměty ze života, má sloužit jako klíč k diferenciaci. Se smyslovým materiálem pracují děti od chvíle, kdy jsou schopny koncentrace a schopnosti třídit různé předměty.

Procvičování a zdokonalování smyslů vede k prohlubování smyslového vnímání a vytváří pevné základy pro intelektuální růst. Intelekt se formuje na základě konkrétních představ, pomocí kontaktů s prostředím a podrobným zkoumáním tohoto prostředí.

Dítě prochází cestou „od uchopení k pochopení“ a čím je mladší, tím má důkladněji a aktivně poznávat materiální svět a mezilidské vztahy. Dítě získané zkušenosti ukládá a uchovává v paměti, nové vjemy přiřazuje k uloženým. Kolem 2,5 roku dítěte vzniká potřeba třídění poznatého, neboť dítě touží podrobněji prozkoumávat své prostředí. Je nezbytné vnést do myšlení řád a jasnost, rozvíjet umění odlišit podstatné od nepodstatného.

MATERIÁL

Uspořádání: v otevřených policích, od shora dolů, od nejjednoduššího ke složitějšímu, zleva doprava.

Vlastnosti: Izolace vlastností (výška, šířka, délka), ohraničení (omezení), estetické kvality, podněcování aktivity, kontrola chyb.

Principy používané při práci se smyslovým materiálem:

- Izolace jedné vlastnosti
- Práce s chybou
- Trojstupňová výuka
- Limity – hranice
- Práce s kontrastem
- Práce s páry
- Estetika materiálu

DRUHY POMŮCEK

VÝVOJ ZÁKLADNÍCH SMYSLŮ:

Zrak

Poznávání dimenzí

- Válečky s úchyty
- Růžová věž
- Hnědé schody
- Červené tyče

Poznávání barev

- Barevné destičky

- doplňkové odstíny

Poznávání tvarů

- Geometrická komoda

Hmat

Vnímání povrchů

- Hmatové desky, hmatové destičky
- Krabice s látkami

Vnímání hmotnosti

- Hmotnostní destičky

Vnímání teploty

- Termické lahvičky, termické destičky

Vnímání tlaku

- Tlakové válečky

Sluch

- Zvukové válečky, zvonky

Čich

- Čichové dózy

Chuť

- Chuťové lahvičky

Prostorové vnímání

- Geometrická tělesa
- Stereognostické sáčky (tajemné sáčky)

POKROČILÝ MATERIÁL

- Konstruktivní trojúhelníky:

- krabice ve tvaru trojúhelníku
- velká krabice ve tvaru šestiúhelníku
- malá krabice ve tvaru šestiúhelníku
 - obdélníková krabice s barevnými trojúhelníky
- obdélníková krabice s modrými trojúhelníky

- Binomická krychle
- Trinomická krychle, Barevné válečky bez úchytů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Pro rozvoj slovní zásoby dětí, kulturu mluveného projevu, cvičení schopnosti vypravovat a popisovat lze využívat různé jazykové hry a cvičení, které jsou běžně používány v mateřských školách. Za nejdůležitější cvičení v komunikaci považujeme kultivovat a rozvíjet praktickou každodenní komunikaci mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a dospělými. Vzorem je také komunikace dospělých mezi sebou a směrem k dítěti.

Pro nácvik čtení, používáme genetickou metodu. Děti se v mateřské škole seznamují s písmeny. Pracují s pomůckami a materiály, při kterých mohou vnímat rozdíly mezi písmeny více smysly, ke slovům přiřazují konkrétní předměty. Výuka jazyka slouží od počátku také k poznávání světa, proto jsou pro děti již v mateřské škole připraveny slova a texty se zajímavými tématy, které dětem dávají smysl.

Pro začátek psaní je nejlépe vystihnout explozi psaní – kdy dítě chce samo psát. Zdokonalování jemné motoriky ruky probíhá v mateřské škole při práci se specifickými materiály.

Materiály podporující rozvoj řeči a materiály k výuce čtení a psaní souvisí s materiálem ke kosmické výchově a navzájem se doplňují. Se čtením, psaním, a výukou jazyka začínají děti v mateřské škole a plynule pokračují ve škole základní.

Montessori materiál – Tříslůžkové karty, pohyblivá abeceda, kovové tvary, písmenková komoda, vějíře slov, psaní do krupice apod.

MATEMATIKA

Uspořádání: v otevřených policích, od shora dolů, od nejjednoduššího ke složitějšímu, zleva doprava. Matematické aspekty:

- Rozlišení sebe a ostatního
- Vnímání délky, šířky a výšky
- Vnímání dimenzí
- Porovnávání velikostí a forem
- Experimentování
- Logické myšlení
- Konkrétní představy o číslech

Rozpoznat vztahy matematických zákonů a použít je, jsou vlastnosti, které odlišují člověka od jiných tvorů. Podle Montessori je lidský duch duchem matematickým. Lidský duch má schopnost abstrahovat, něco si představit a argumentovat. Matematický rozvoj začíná již v prenatálním období, působí od narození – ne až ve škole.

Matematický materiál v Montessori školkách pomáhá tento matematický duch u dítěte včas podporovat. Předstupeň matematiky – smyslové a konkrétní matematické pomůcky a materiály – vedou děti k abstrakci a pracují s nimi už v MŠ. Úkolem tohoto materiálu je předvádět nevědomou

a nestrukturovanou informaci do strukturovaného systému. Montessori materiál – Červeno-modré tyče, krabice s vřeténky, sudá – lichá, korálkové schody, Sequinovy tabulky I, II, stovková tabule a další.

KOSMICKÁ VÝCHOVA

Kosmická výchova v našem pojetí představuje integraci témat z biologie, zoologie, botaniky, zeměpisu, čas a historie, informace o vědě, technice a umění. Součástí jsou také dovednosti pohybové, hudební, pracovní a výtvarné, patří sem témata společenská.

Kosmická výchova je integrujícím prvkem pedagogiky Montessori její teorie i praxe. Pojem kosmická výchova je obdobou toho, jak chápal svět Jan Ámos Komenský, tedy v souvislost všech věcí, mezi sebou vytvářející jednotný celek.

Odpovídání na otázky dětí vychází z celku a vysvětluje se na základě jednotlivých částí, aby děti pochopily souvislosti. Integrace oblastí a témat zahrnutých v kosmické výchově pomáhá dítěti pochopit řád světa, vžít se a existovat v něm, najít své místo a naučit se zacházet se sebou i s okolím.

DALŠÍ DÍLČÍ PROGRAMY

Aktivity nad rámec běžného programu napomáhají k vytváření ucelené kulturní osobnosti, to znamená, že nesmí převažovat klidný průběh života dětí v MŠ, prvořadý je zájem a spontánní aktivity dětí.

RELAXACE

Uvědomujeme si, že každé dítě má potřebu pocitu bezpečí. Vytváříme ho mimo jiné i poslechem relaxační hudby, děti se při této hudbě uvolňují, zbavují se agresivity, dochází k rozvoji kreativního učení, k posilování sebedůvěry a zvyšování citlivosti. Hudba vede děti k harmonickému souznění s přírodou a okolním světem. Umění uvolnit se, a ve vyšší formě relaxovat, je jeden z důležitých vkladů, které předáváme dětem. S jeho pomocí se naučí dosáhnout uspokojivého stavu, při němž dochází regeneraci psychických a fyzických sil.

KULTURA

Kulturní akce jsou zařazovány podle nabídky divadel a ostatních možností. Pravidelně se zúčastňujeme výstav v širokém okolí, divadelních představeních – Husovka v KV a některé programy zveme k realizaci přímo do MŠ. Prioritní je pro nás kvalita.

SPORTOVNÍ VYŽITÍ

Ranní cvičení – jóga je přizpůsobováno zájmu a potřebám dětí, důraz je kladen na dostatek volného pohybu při pobytu venku. Chodíme ven za každého přijatelného počasí. Ke sportovním aktivitám využíváme zejména přírodní terén – pro běh, hod, šplh apod. Pro další sportovní aktivity je často využíváno sportovní hřiště v areálu SOS vesničky.

OSTATNÍ

Další mimoškolní aktivity vycházejí přímo z tematických okruhů, učitelé vybírají vhodné exkurze a výlety do blízkého i vzdáleného okolí.

AKCE S RODIČI

S dětmi připravujeme pro rodiče společná posezení u příležitosti různých svátků, která jsou zaměřena na jejich společné aktivity, ale i navozování pocitů sounáležitosti a pocitů úcty a uznání dětí. Na začátku školního roku je společná seznamovací akce s rodiči, která pomáhá k počátečnímu vzájemnému seznámení dětí, rodičů a učitelů. V průběhu roku se staly pravidelnými a oblíbenými tvořivé dílny. Tradicí se staly slavnostní rozloučení s dětmi, které odcházejí do základní školy.

6.EVALUAČNÍ SYSTÉM

Jde o průběžné vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek v mateřské škole, které nám poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce. Jde o systematický proces, jehož výsledky využíváme ke zlepšování vzdělávacího procesu a podmínek, za kterých se tento proces uskutečňuje.

Sledujeme:

- Naplňování cílů školního programu
- Průběh vzdělávání
- Kvalitu podmínek vzdělávání
- Kvalitu práce pedagogů
- Výsledky vzdělávání

Oblasti evaluace:

- Práce a činnosti, které s dětmi provádíme
- Reakce a chování dětí i celé skupiny
- Individuální rozvoj, relativní posun dítěte
- Životospráva
- Psychosociální podmínky
- Spoluúčast a spolupráce s rodiči

Prostředky evaluace:

- Rozhovor
- Diskuse
- Pozorování
- Hospitace
- Rozbor dokumentace školy
- Analýza dětských prací, pedagogické porady, konzultační hodiny

Zdroje informací:

- Děti a jejich spontánní reakce, postoje, gesta, verbální i neverbální projevy
- Postoje rodičů a další odborníci – externisté školy, zřizovatel

PLÁN EVALUACE

Časový plán – viz. tabulka

Oblast evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Zodpovědnost
Podmínky vzdělávání			
Životaspráva	Kontrola jídelníčku	průběžně	všichni
Spoluúčast rodičů	Zájem rodičů a dění v MŠ	Průběžně	všichni
Věcné podmínky	Kniha hygieny, závad	průběžně	ŘŠ
Průběh vzdělávání			
Pozorování při práci s Montessori pomůckami	Záznamové archy	průběžně	ped. pracovníci
Pozorování dítěte	Záznamové archy	průběžně	všichni
Hodnocení integrovaných bloků	Plány ŠVP, TVP	Každý týden	ped. pracovníci
Hospitace	Záznamový arch	2krát ročně	ŘŠ
Pedagogické porady	Zápis z pedagogických rad	Každý měsíc	ŘŠ
Spolupráce s rodiči			
Rozhovor	při předávání dětí apod.	denně	všichni
Oslavy a tvořivé dílny	foto, fb	každé dva měsíce	všichni
Konzultační odpoledne	písemně email	dle potřeby	ŘŠ, učitelky

Poznámky:

Mateřské školy mají za úkol si hodnotit: **1. svůj ŠVP, 2. veškeré podmínky vzdělávání** (materiální, životaspráva, organizační podmínky, psychosociální, spolupráce s rodiči a dalšími partnery, řízení školy, včetně kvality personální práce a dalšího vzdělávání pedagogů), **3. průběh vzdělávání, 4. výsledky vzdělávání**, včetně úrovně výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům.

Na závěr auto evaluačního období je škola povinna vypracovat tzv. **vlastní hodnocení** (sebehodnotící zprávu). Vlastní hodnocení by mělo dle vyhlášky č. 15/2005 Sb. a sdělení MŠMT vypovídat o následujícím: 1. jak škola dosahuje cílů stanovených v RVP a ŠVP, zda cíle, které si sama stanovila, jsou reálné a důležité, 2. v jakých oblastech dosahuje škola dobrých výsledků a v jakých je třeba úroveň zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření, 3. jak byla účinná dřívější (předchozí) opatření. Rozsah vlastního hodnocení není žádným předpisem stanoven. Výše uvedené obecné požadavky si škola přizpůsobuje svým konkrétním podmínkám. Zprávu o průběhu a výsledcích proveden hodnocení musí škola vyhotovit do konce října následujícího roku.

Výroční zprávu MŠ vypracovává každý rok, zároveň provádíme AUTOEVAULACI – zprávu zveřejňujeme na nástěnce v šatně MŠ.